

Avoimet työpaikat

2013, 4. vuosineljännes

Avoimia työpaikkoja vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä 16 600

Avoimia työpaikkoja oli Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2013 viimeisellä vuosineljänneksellä 16 600. Viimeisen neljänneksen tietojen viiteajankohta oli 1. joulukuuta. Koko vuonna 2013 avoimia työpaikkoja oli keskimäärin 29 500.

Avoimet työpaikat 2013/IV ja 2013

	Vuosi/Neljännes		Vuosi	
	2013/IV	2013/IV	2013	2013
	Lukumäärä	Osuus, %	Lukumäärä	Osuus, %
Avoimet työpaikat	16 600		29 500	
Osa-aikaisia	1 500	9	6 900	23
Määräaikaisia	5 100	31	12 500	43
Vaikeasti täytettäviä	7 000	42	12 200	41

Osaryhmät eivät ole toisiaan poissulkevia, joten niiden summa ei vastaa avointen työpaikkojen kokonaismäärää. Avointen työpaikkojen vuositiedot ovat keskiarvoja neljännestiedoista.

Avoimista työpaikoista 10 700 eli 65 prosenttia oli vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä yksityisten yritysten tarjoamia. Avoimia työpaikkoja oli tarjolla etenkin toimipaikoissa, jotka kuuluivat toimialaryhmiin julkinen hallinto, koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut (5 300) sekä kauppa, kuljetus ja varastointi, majoitus- ja ravitsemustoiminta (2 900). Alueittain tarkasteltuna avoimia työpaikkoja oli eniten tarjolla Helsinki-Uusimaan toimipaikoissa (5 200).

Vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä avoinna olleista työpaikoista oli 9 prosenttia osa-aikaisia ja 31 prosenttia määräaikaisia. Työnantajien omakohtaisen arvion mukaan avoimista työpaikoista 42 prosenttia oli vaikeasti täytettäviä. Avoimen työpaikan vaikeasti täytettävyys korostui terveys- ja sosiaalipalvelujen sekä teollisuuden toimialoilla, joiden toimipaikkoihin haettiin työntekijöitä etenkin hoito- ja tuotantotöihin.

Tilastokeskus on kerännyt tietoa avoimista työpaikoista neljännesvuosittain vuodesta 2002 alkaen. Kysely osoitetaan yksityisen ja julkisen sektorin toimipaikkojen rekrytoinneista vastaaville henkilöille. Tiedonantaja vastaa kyselyyn joko verkkolomakkeella tai puhelinhaastattelulla. Tiedonkeruussa on mukana 2 500 eri toimipaikkaa joka vuosineljänneksellä. Tilaston laadinta perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetukseen (N:o 453/2008). Tavoitteena on saada ajantasaista ja vertailukelpoista tietoa EU:n jäsenmaiden avoimista työpaikoista sekä niiden rakenteellisista ominaisuuksista.

Avoimet työpaikat -tilaston otosasetelmaa muutettiin tilastovuodelle 2013 siten, että otoskohteet ja ositteet vastaavat paremmin tiedonkäyttäjien tietotarvetta. Toteutetuilla uudistuksilla on merkittävä vaikutus tuloksiin, eikä niitä voi verrata aikaisemmin julkaistuihin tietoihin. Uuteen asetelmaan perustuvia Avoimet työpaikat -tilaston tietoja julkaistaan vuoden 2013 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen. Aikaisemmin tuotettuja aikasarjoja ei enää päivitetä. Lisätietoa löytyy menetelmäkuvauksesta, joka on osa suomenkielisen tilastojulkaisun laatuselostetta http://www.stat.fi/til/atp/2013/04/atp_2013_04_2014-02-14_laa_001_fi.html.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Avoimet työpaikat 2013/IV.....	4
Liitetaulukko 2. Avoimet työpaikat toimipaikan henkilöstömäärän mukaan 2013/IV.....	4
Liitetaulukko 3. Avoimet työpaikat toimipaikan omistusmuodon mukaan 2013/IV.....	4
Liitetaulukko 4. Avoimet työpaikat toimipaikan sijainnin (suuralue 2012) mukaan 2013/IV.....	4
Liitetaulukko 5. Avoimet työpaikat toimipaikan toimialan (TOL 2008) mukaan 2013/IV.....	5
Laatuseloste: Avoimet työpaikat.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Avoimet työpaikat 2013/IV

	Vuosi/Neljännes
	2013/IV
Avoimet työpaikat	
Yhteensä	16 600
Ilman hoitajaa	7 400
Osa-aikaisia	1 500
Määräaikaisia	5 100
Vaikeasti täytettäviä	7 000

Liitetaulukko 2. Avoimet työpaikat toimipaikan henkilöstömäärän mukaan 2013/IV

	Vuosi/Neljännes
	2013/IV
Henkilöstömäärä	
Toimipaikat yhteensä	16 600
1-4 henkeä	3 000
5-9 henkeä	3 100
10-49 henkeä	6 400
50 tai enemmän	4 000

Liitetaulukko 3. Avoimet työpaikat toimipaikan omistusmuodon mukaan 2013/IV

	Vuosi/Neljännes
	2013/IV
Omistusmuoto	
Toimipaikat yhteensä	16 600
Yksityinen yritys	10 700
Kunta tai kuntayhtymä	3 600
Valtio	1 100
Järjestö, yhdistys tai säätiö	900
Jokin muu	300

Liitetaulukko 4. Avoimet työpaikat toimipaikan sijainnin (suuralue 2012) mukaan 2013/IV

	Vuosi/Neljännes
	2013/IV
Suuralue	
Koko maa (ml. Ahvenanmaa)	16 600
Helsinki-Uusimaa	5 200
Etelä-Suomi	3 200
Länsi-Suomi	4 300
Pohjois- ja Itä-Suomi	3 600

Liitetaulukko 5. Avoimet työpaikat toimipaikan toimialan (TOL 2008) mukaan 2013/IV

	Vuosi/Neljännes
	2013/IV
Toimiala (TOL 2008)	
Toimialat yhteensä (01-96)	16 600
A Maa-, metsä- ja kalatalous (01-03)	300
B-E Teollisuus, Kaivostoiminta, Muu teollinen toiminta (05-39)	2 500
F Rakentaminen (41-43)	1 100
G-I Kauppa, Kuljetus ja varastointi, Majoitus- ja ravitsemustoiminta (45-56)	2 900
J Informaatio ja viestintä (58-63)	700
K,L Rahoitus- ja vakuutustoiminta, Kiinteistöalan toiminta (64-68)	400
M,N Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (69-82)	2 100
O-Q Julkinen hallinto, Koulutus, Terveys- ja sosiaalipalvelut (84-88)	5 300
R,S Muut palvelut (90-96)	1 400

Laatuseloste: Avoimet työpaikat

1. Tilastotietojen relevanssi

Avoimet työpaikat -tilasto antaa tietoa työmarkkinoiden kehityksestä ja muutoksesta työnantajan näkökulmasta tarkasteltuna. Tilastointia varten otokseen poimituilta toimipaikoilta kysytään avointen työpaikkojen lukumäärää tietyltä viiteajankohdalta. **Viiteajankohta** on kunkin vuosineljänneksen viimeisen kuukauden ensimmäinen kalenteripäivä (1.3., 1.6., 1.9., 1.12.). Viiteajankohdan pysyessä vuodesta toiseen samana luodaan joka vuosineljänneksellä tilannekatsaus työnkysynnästä työnantajilta saatuihin vastauksiin perustuen.

Avoim työpaikka on joko kokonaan uusi työpaikka tai jo olemassa oleva työpaikka, jolla ei ole hoitajaa. Määritelmän avoin työpaikka on täytettävä kolmen kuukauden kuluessa, paikan on oltava haettavissa toimipaikan ulkopuolisille henkilöille ja työnantajan on pitänyt toimia aktiivisesti avoimen paikan täyttämiseksi. Aktiivisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi avoimen työpaikan ilmoittaminen työnvälitykseen, muiden ilmoituskanavien tai erilaisten kontaktiverkostojen käyttö. Avoimiin työpaikkoihin lasketaan myös ne lähitulevaisuudessa vapautuvat työpaikat, jotka työnantaja on ilmoittanut avoimiksi.

Avoimeksi työpaikaksi ei lasketa työpaikkaa, johon haetaan palkatonta harjoittelijaa, ulkopuolista alihankkijaa tai urakoitsijaa. Avoimeksi työpaikaksi ei myöskään huomioida sellaista työpaikkaa, joka täytetään palkalliselta tai palkattomalta vapaalta palaavalla työntekijällä. Myöskään lyhytaikaisten alle kuukauden kestävien sijaisuuksien ei katsota kuuluvan avoimiin työpaikkoihin.

Tiedonkeruussa on mukana 2 500 eri toimipaikkaa joka vuosineljänneksellä. Tiedonkeruun pohjalta muodostetaan kuva koko Suomen avoimista työpaikoista. Toimipaikoista kerätään tietoa henkilöstömäärästä, omistumuodosta, avointen työpaikkojen määrästä ja niiden laadullisista ominaisuuksista eli osa-aikaisuudesta, määräaikaisuudesta ja vaikeasti täytettävyydestä. Lisäksi selvitetään, kuinka moni avoimista työpaikoista on vailla hoitajaa ja kuinka moni näistä vailla hoitajaa olevista työpaikoista täytetään vasta myöhemmin.

Aloite tutkimuksen tekemiseen tuli Euroopan komission työllisyys- ja sosiaaliasian osastolta sekä Euroopan keskuspankista. Lähtökohta tutkimukselle oli tarve jäsenmaiden väliselle luotettavalle, säännölliselle, ajantasaiselle ja vertailukelpoiselle tiedolle avointen työpaikkojen lukumäärästä sekä niiden rakenteellisista ominaisuuksista. Tilaston laadinta on säädelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (N:o 453/2008).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen perusjoukkoon kuuluvat Suomessa sijaitsevat yksityisen ja julkisen sektorin toimipaikat, joilla on palkattua henkilöstöä vähintään yhden henkilötyövuoden verran. **Toimipaikaksi** määritellään yhdessä paikassa sijaitseva ja pääasiassa yhdenlaisia tavaroita tai palveluja tuottava yksikkö. Toimialoista edustettuina ovat muut paitsi kotitalouksien toiminta työnantajina, kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta sekä maanpuolustus.

Tutkimuksen otoskehikkona käytetään Tilastokeskuksen ylläpitämää Yritys- ja toimipaikkarekisteriä, joka sisältää yli 150 000 aktiiviseksi ilmoitettua toimipaikkaa, joissa henkilötyövuosina mitattu palkansaajien lukumäärä on vähintään yksi.

Ennen vuotta 2013 tutkimuksen otanta toteutettiin siten, että otoskehikosta poimittiin neljännesotokset, joista kukin koostui lähes 2 500 toimipaikasta. Otantamenetelmänä oli ositettu satunnaisotanta, jossa ositteina käytettiin toimipaikan henkilöstömäärään perustuvaa kokoluokkaa (1-4, 5-10, 11-99, väh. 100) ja toimipaikan sijaintia (15 ely-aluetta). Ositekoot kiintiöintiin Bankierin allokointimenetelmän avulla. Kiintiöinnissä hyödynnettiin ositteittain laskettuja liikevaihdon hajontatietoa sekä henkilöstömäärää. Suurimman kokoluokan toimipaikat olivat jatkuvia tutkimuskohteita, jotka jaettiin tasaisesti eri vuosineljänneksille. Muiden kokoluokkien toimipaikat osallistuivat tutkimukseen korkeintaan neljänä peräkkäisenä vuotena aina samalla vuosineljänneksellä.

Vuodesta 2013 lähtien otoskehikosta poimitaan vuosiotos systemaattisella satunnaisotannalla ositteittain. Ositteina käytetään toimipaikan henkilöstömäärään perustuvaa kokoluokkaa (1-4, 5-9, 10-49, väh. 50) sekä toimipaikan toimialaryhmää (A, B-E, F, G-I, J, K-L, M-N, O-Q, R-S). Vuosiotokseen poimitaan otoskehikosta 10 000 toimipaikkaa siten, että ne jakautuvat kokoluokkiin kiinteillä suhteilla (2 000, 3 000, 3 000, 2 000) ja ne vastaavat kussakin kokoluokassa otoskehikon toimialaositteiden jakaamaa. Otoskehikko on lajiteltu ositteittain toimipaikan sijainnin mukaisesti, joten vuosiotos on alueellisesti itsepainottuva. Vuosiotos jaetaan neljännesotoksiin satunnaisluvun perusteella. Puolet neljännesotoksen toimipaikoista vaihdetaan uusiin joka vuosi. Yksittäinen toimipaikka on tutkimuksessa mukana kokoluokasta riippumatta korkeintaan kahtena peräkkäisenä vuotena aina samalla vuosineljänneksellä.

Tutkimuksen perusjoukko pysyy tehdyistä muutoksista huolimatta samana, mutta otoskohteiden vaihtuvuutta on nopeutettu ja otannassa huomioidaan toimipaikan kokoluokan ja sijainnin lisäksi myös sen toimiala, joka on keskeisin tiedonkäyttäjien tarvitsema tieto.

Tiedonkeruu toteutetaan Tilastokeskuksen Tiedonhankinta-yksikköön kuuluvan CATI-keskuksen toimesta. Vuoden 2006 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen tiedonantajilla on ollut mahdollisuus vastata tutkimukseen myös verkkolomakkeella. Vuonna 2012 verkkolomakkeen kautta tehtiin 39 prosenttia kaikista haastatteluista. Vuoden 2012 tiedonkeruiden nettovastausaste oli 92 prosenttia.

Toimipaikasta pyritään löytämään tiedonantajaksi henkilö, joka tietää parhaiten kyseisen paikan rekrytoinneista. Henkilöstömäärältään pienemmissä toimipaikoissa tiedonantaja on useimmiten yrittäjä tai johtaja. Suuremmissa toimipaikoissa joudutaan yleensä ottamaan yhteyttä henkilöstöhallintoon. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa keskimäärin 5-10 minuuttia, mutta hajonta on suuri toimiala- ja kokoluokkaeroista johtuen. Avoinet työpaikat -tilaston tiedonkeruun yhteydessä kerätään tiedot myös työ- ja elinkeinoministeriön Työvoimapalvelut-tutkimukseen, jota käytetään työvoimahallinnon toiminnan kehittämiseen ja toimipaikkojen rekrytointiongelmien kartoittamiseen.

Tiedonkeruussa saadut tiedot korotetaan ositteittain vastaamaan kehikon toimipaikkojen määrää. Näin muodostetut estimaatit kuvaavat koko Suomen avointen työpaikkojen lukumäärää kunakin viiteajankohtana. Koko maan tilannetta kuvaavien estimaattien lisäksi laaditaan tuloksia myös toimipaikan kokoluokka-, omistusmuoto-, suuralue- ja toimialatasoilla.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otostutkimuksen luonteesta johtuen estimaatit sisältävät aina otosasetelmaan liittyvää otantavirhettä. Tämän satunnaisvaihtelun suuruutta arvioidaan estimaattien keskivirheiden avulla. Keskivirheestä lasketaan estimaatille luottamusväli, joka tietyllä todennäköisyydellä sisältää estimoitavan parametrin todellisen arvon. Otostutkimukseen saattaa myös liittyä otosasetelmasta riippumatonta harhaa, joka johtuu esimerkiksi vastauskadosta tai otoskehikon yli- tai alipeitosta.

Vastausaineiston editointi- ja validointivaiheissa havaintoarvot tarkistetaan ja tarvittaessa korjataan osin ohjelmallisesti mutta myös manuaalisesti, jotta tuloksista saataisiin mahdollisimman laadukkaita. Tällä tavalla varmistetaan saatujen vastausten keskinäinen loogisuus ja yhteensopivuus. Selvästi poikkeavien arvojen vaikutusta tuloksiin rajoitetaan pienentämällä kyseiselle vastaukselle määritettyä korotuskerrointa.

Tilaston tulokset eivät ole kausitasoitettuja. Avointen työpaikkojen lukumäärässä on havaittavissa viiteajankohdasta johtuvaa merkittävää vaihtelua, mistä johtuen peräkkäisten vuosineljännten lukumääriä vertaamalla ei voi tehdä johtopäätöksiä työvoiman kysynnän trendistä eikä sen mahdollisista muutoksista. Avointen työpaikkojen trendin kuvaamiseksi on syytä verrata ainoastaan peräkkäisten vuosien vastaavien neljännten estimaatteja toisiinsa.

Taulukko 1. Esimerkki neljännesvuosiestimaattien tarkkuudesta: Avoimet työpaikat 2013, 1. neljännes

		Estimaatti	Keskivirhe	95 %:n luottamusvälin pituus	Suhteellinen keskivirhe (%)
Avoimet työpaikat	Yhteensä	45 300	5 100	± 10 100	11,3
Omistusmuoto	Yksityinen yritys	33 500	4 400	± 8 700	13,2
	Kunta tai kuntayhtymä	6 200	1 200	± 2 400	19,3
	Valtio	700	200	± 400	31,1
	Järjestö, yhdistys tai säätiö	3 300	2 300	± 4 500	68,5
	Jokin muu	1 600	500	± 1 000	30,5
Henkilöstömäärä	1–4	9 000	2 900	± 5 800	32,6
	5–9	6 600	1 100	± 2 100	16,2
	10–49	13 400	1 800	± 3 500	13,2
	50 tai enemmän	16 200	3 700	± 7 200	22,6
Suuralue (2012)	Helsinki-Uusimaa	14 800	2 000	± 4 000	13,6
	Etelä-Suomi	9 000	2 600	± 5 100	28,7
	Länsi-Suomi	13 100	3 700	± 7 200	28,2
	Pohjois- ja Itä-Suomi	7 700	1 600	± 3 100	20,7
Toimiala (TOL 2008)	A	1 000	700	± 1 400	73,2
	B–E	6 900	3 100	± 6 100	44,9
	F	2 000	800	± 1 600	40,2
	G–I	11 800	2 000	± 3 900	16,7
	J	2 200	600	± 1 300	29,3
	K, L	1 100	500	± 900	40,6
	M, N	8 800	2 000	± 4 000	22,8
	O–Q	9 600	2 600	± 5 000	26,5
R–S	1 800	600	± 1 200	34,6	

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Avoimet työpaikat -tilaston tulokset julkaistaan neljännesvuosittain noin 45 päivän kuluttua neljänneksen päättymisestä. Ennakkotietoja ei laadita, vaan julkaistavat tiedot ovat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastolaki velvoittaa Tilastokeskusta käsittelemään saadut vastaukset luottamuksellisina. Vastausaineistoa käytetään ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin eikä tilastotaulukoista käy ilmi yksittäisen toimipaikan antamia vastauksia.

Tutkimusaineiston tiedot suojataan Tilastokeskuksen tietosuojaohjeessa määritellyn suojausluokan mukaan eikä tutkimusaineistoa luovuteta tunnistettavassa muodossa Tilastokeskuksen ulkopuolelle (Tilastolaki 280/2004).

Tietopalvelu tyovoimatutkimus@tilastokeskus.fi ja puh. (09) 1734 3763.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Avoimet työpaikat -tilastoa on laadittu vuoden 2002 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen, mutta tilastotiedot ovat julkisia vasta vuodesta 2003 lähtien.

Vuonna 2006 tiedonantajille annettiin mahdollisuus vastata tutkimukseen puhelinhaastattelun ohessa myös verkkolomakkeella. Tehdyn menetelmävertailututkimuksen perusteella tilaston aikasarjat ovat vertailukelpoisia tiedonkeruu-uudistuksesta huolimatta.

Vuodesta 2009 alkaen, Eurostatin suosituksesta, avointen työpaikkojen keskimääräinen vuosiestimaatti on laskettu neljännesvuosiestimaattien keskiarvona. Statfin-tietokannan vuosikeskiarvot noudattavat tätä laskentatapaa. Vuotta 2009 edeltäville Avoimet työpaikat -tilaston vuosiestimaateille on laskettu uudet korotuskertoimet yhdistetyn aineiston perusteella. Ero neljännesvuosiestimaattien keskiarvoon on ollut 1-5 prosenttia.

Avoimet työpaikat -tilaston otosasetelmaa muutettiin tilastovuodelle 2013 siten, että otoskohteet ja ositteet vastaavat paremmin tiedonkäyttäjien tietotarvetta. Toteutetuilla uudistuksilla on merkittävä vaikutus tuloksiin, eikä niitä voi verrata aikaisemmin julkaistuihin tietoihin. Uuteen asetelmaan perustuvia Avoimet työpaikat -tilaston tietoja julkaistaan vuoden 2013 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen. Aikaisemmin tuotettuja aikasarjoja ei enää päivitetä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen otostutkimuksen lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee rekisteritietoa avointen työpaikkojen määrästä ammattiryhmittäin ja ely-alueittain. Menetelmä-, määritelmä- ja tuotantoeroista johtuen ministeriön ja Tilastokeskuksen julkaisemat tiedot eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia. Keskeinen tilastojen välinen ero on siinä, että ministeriön laatimaan Työnvälitystilastoon sisältyvät vain ne avoimet työpaikat, jotka työnantajat ovat ilmoittaneet julkispalveluna tarjottuun työvälitykseen. Tilastokeskuksen tiedot puolestaan perustuvat otostutkimukseen ja kattavat osittain paitsi työvälitykseen ilmoitettuja mutta myös ilmoittamatta jätettyjä avoimia työpaikkoja.

Avoimet työpaikat -tilasto ei sisällä kaikkia avoimina olleita työpaikkoja otoskehikon perustana käytetyn Yritys- ja toimipaikkarekisterin rakenteesta ja tiedonkeruumenetelmästä johtuen. Avoimet työpaikat -tilasto ei huomioi kotitaloustyönantajien eikä kansainvälisten organisaatioiden tai toimielinten avoimia työpaikkoja. Lisäksi toimipaikan palkansaajien lukumäärälle asetettu yhden henkilötyövuoden kriteeri ja lyhytaikaisten sijaisuuksien jättäminen pois toimipaikan avoimista työpaikoista johtavat siihen, että osa avoimista työpaikoista voi olla ilmoitettu työnvälitykseen, mutta jää Avoimet työpaikat -tilaston ulkopuolelle.

Avoimet työpaikat -tilasto ei pyri korvaamaan Työnvälitystilastoa. Näitä kahta erilaista tietolähdettä on tarkasteltava toisiaan täydentävinä työn kysynnän mittareina.

Lisätietoja

Antti Halmetoja 09 1734 3763

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

tyovoimatutkimus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Avoimet työpaikat 2013, 4. neljännes. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2251 (pdf)